

Simpòsium de Didàctica de les Ciències Socials

crònica

L'Associació Universitària de Professors de Didàctica de les Ciències Socials ha celebrat a Girona el seu IV Simpòsium, durant els propers dies del 8 a l'11 d'abril, seguint allò acordat en la reunió precedent, celebrada l'any passat a Donostia. En aquesta organització van portar el pes, sobretot, les unitats de Didàctica de les Ciències Socials de la Universitat de Girona i de l'Autònoma de Barcelona.

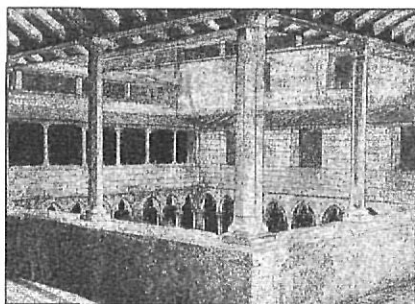
El tema sobre el qual s'aplegà el gruix majoritari de professors i professores de Didàctica de les Ciències Socials de les escoles universitàries del Professorat d'EGB —les escoles de mestres— de tot l'Estat va ser «La teoria i la pràctica en la formació del professorat de Ciències Socials». A la trobada també hi assistiren professors d'altres nivells educatius, preocupats per trobar, en aquesta etapa de canvi curricular, aspectes de millora que puguin incidir directament o indirecta, en la classe que fan. El nombre total d'inscrits vorejà el centenar, amb participació de congressistes de tot l'Estat espanyol. Dels quatre dies que durà el Simpòsium tres es dedicaren a l'activitat científica, amb l'incís d'una visita comentada a la ciutat de Girona i la recepció oficial a l'Ajuntament, distesa, i summament agradable. El quart dia es va fer una visita a la Barcelona Olímpica, organitzada per l'Ajuntament de Barcelona, amb l'afegit d'una recepció a la mateixa Casa de la Vila de la Ciutat Comtal.

La temàtica científica, densa de contingut, s'aplegà al voltant de cinc macrosessions organitzades en forma de conferències, a càrrec de prestigiosos especialistes del món de la psicopedagogia i de la

Didàctica de les Ciències Socials. La mecànica de treball, simple però ben travada, va consistir en la realització de la conferència i en la seva discussió posterior, en grups reduïts, on un moderador, ja predeterminat, efectuava la recopilació sintètica de les intervencions dels participants de cara a formular preguntes al conferenciant, les quals eren proposades per aquest en una altra sessió, on s'aplegava el gran grup. Per tal de fer més operatius aquests grups, l'organització, amb bon criteri, optà per dividir-los en tres àmbits, atenent la nova reformulació de la Reforma, és a dir: Educació Infantil, Primària i Secundària. La sessió es completà amb l'aportació de comunicacions, d'un to, en general, força desigual.

El primer dia ocupà la tribuna Cèsar Coll, de l'àrea de Psicologia de l'Educació de la Universitat de Barcelona, el qual parlà d'«Elements per a l'anàlisi de la pràctica educativa». El seu discurs el basà a presentar les hipòtesis de treball de les investigacions que està dirigint. Aquestes proven de demostrar que els aprenentatges dels alumnes són, en part, les conseqüències del que fan els professors. Això implica que en la formació del professorat cal ajudar els professors a reflexionar sobre la seva pràctica ja que, segons els seus raonaments, aquesta és, per norma general, parcial, intuïtiva i poc rigorosa. En aquest mateix estadi indicà que per afavorir l'activitat constructiva de l'alumne s'han de considerar els continguts i les activitats que planifica el professor. Tot amb tot, el punt més interessant i alhora el més controvertit el significà

UNIVERSITAT DE GIRONA

IV SYMPOSIUM DE DIDÀCTICA DE LES CIÈNCIES SOCIALS

LA TEORIA I LA PRÀCTICA EN LA FORMACIÓ DEL PROFESSORAT DE CIÈNCIES SOCIALS

Del 8 a l'11 d'abril de 1992

Organitzen: Associació Universitària de Profesores de Didáctica de las Ciencias Sociales

Unitat de Didàctica de les Ciències Socials de la Universitat de Girona

Unitat de Didàctica de les Ciències Socials de la Universitat Autònoma de Barcelona

l'exposició de quins eren els mecanismes d'influència educativa, basant la seva hipòtesi a crear les condicions perquè l'alumne sigui actor de l'aprenentatge i construeixi coneixements, la qual cosa implica la cessió parcial del control del protagonisme del professor en l'alumne per construir coneixements. S'estengué en la teoria de la «bastida» per a la construcció de l'aprenentatge, va afirmar que era del tot necessària i que, tot i que sembla que no deixa rastre per la seva temporalitat, hi ha indicadors empírics que demostren la seva incidència.

La segona conferència anà a càrrec de Stephen Thornton, professor de la Universitat de Columbia —USA—, el qual dissertà sobre «Quins principis porten els professors de Ciències Socials a la classe?». Indicà que creia que hi havia tres punts clau en l'àmbit de les Ciències Socials referents al paper del professor controlador a les Ciències Socials. Un el significà saber el que opinaven els mateixos professors de les Ciències Socials; un segon, referit als criteris en què es basaven per ensenyar, i un tercer, quines estratègies docents eren necessàries per fer les Ciències Socials. Fruit d'aquesta investigació d'impacte en la formació de docents, opinà que s'havia de consolidar més un «ensenyament ecològic», que s'havia d'anar més cap a una docència reflexiva i que s'havia de tornar a plantejar l'intercanvi de professors entre els diferents nivells de l'ensenyament, aspecte en general descuidat.

La tercera conferència la pronuncià el professor londinenc Michael Naish sota el títol de «La

Geografia: un mitjà per a l'educació. Aconseguir el canvi en el currículum escolar». Inicià el seu discurs amb la necessitat de saber per endavant quin tipus de curs interessaria els estudiants, per adaptar-lo a les seves necessitats i per aconseguir un aprenentatge on els propòsits es poguessin realitzar. Indicà que el lligam entre persones i medi hauria de servir perquè s'interactués en la col·lectivitat quan aquest alumne hi viu. Proposà una Geografia que suggerís problemes i implicés aspectes econòmico-político-cultural en els temes. Conformà una Geografia per als 16-18 anys on l'alumne aprengué per si mateix. Finalment aportà una qüestió pràctica de l'aprenentatge per investigació, tot i assenyalant els punts positius i negatius amb què es trobava en el seu model. Indicà, també, l'equilibri d'escala amb les quals treballava i se significà per un model on els contrastos local, nacional i internacional hi fossin presents.

La quarta sessió anà a càrrec de Maryse Clary, professora francesa de la Universitat d'Aix-Marseille, sota el títol d'«Aprendre a situar. Situar per aprendre». La seva dissertació va girar, bàsicament, a l'entorn de quatre qüestions: què fa el geògraf, amb quina geografia quedar-nos, com fer el món intel·ligible i, d'acord amb tot això, quina formació cal donar als futurs ensenyants. Segons Clary, el geògraf ha d'articular el saber científic i la demanda social; és a dir, ha de donar claus interpretatives per poder analitzar el món a partir de nocions o conceptes i models que s'obtin des d'una realitat concebuda a una realitat interpretada. Això cal tenir-ho

present quant a la formació dels ensenyants; ja que, en lloc de fer persones «distribuidores del saber», cal formar-les perquè siguin capaces de posar els infants en situació d'interrogar-se, de «suscitar-los el desig de saber».

La cinquena i darrera sessió la pronuncià la professora Anna Maria Ajello, del Departament de Psicologia del Procés de Desenvolupament i Socialització, adscrita a la Universitat de l'Estudi de Roma «La Sapienza», sota el títol de «L'ensenyament de les Ciències Socials: qüestions teòriques, propostes operatives». La glossa de la professora Ajello se centrà en tres eixos: quines són les característiques dels conceptes socials en el context educatiu, els fonaments del currículum i quines han de ser les característiques de com s'articula aquest bagatge en els professors. La seva aportació tractà de temes nous i alhora candents, com la relació entre el llenguatge familiar i el científic dins del camp de les socials, en els termes socials que fan servir els alumnes, en el problema de la comprensió en les CCSS i en l'exploració en les Ciències Naturals, en el saber analògic, etc. En aquestes i en d'altres qüestions aportà models pràctics del treball que s'està efectuant.

El Simpòsium se celebrà al Centre Cultural de La Mercè, i significà, sens dubte, un ferm puntal d'arrencada per a la nova Universitat de Girona, la qual, amb programes d'alt nivell com aquest, tant des del vessant d'una acurada organització com des de l'òptica de la ciència, li auguren un saludable futur.

ANTONI GAVALDÀ